

Göteborgs kommun

grundskola@grundskola.goteborg.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Karl Johansskolan F-6
i Göteborgs kommun

Uppföljning av tillsyn i Karl Johansskolan F-6

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Göteborgs kommun under våren 2019. Skolinspektionen fattade den 19 juni 2019 beslut efter tillsyn för Karl Johansskolan F-6. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Göteborgs kommun inkom med den 28 oktober 2019, ett uppföljningsbesök vid skolenheten den 14 januari 2020 samt ett kompletterande samtal med rektorn den 28 februari 2020.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att **senast den 30 november 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling***Bedömning av brist***

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Huvudmannen och rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero. I detta ingår att:

- Se till att lärare och annan personal har regelbundna samtal med elever om hur skolmiljön ska utformas för att det ska råda studiero.
- Se till att de ordningsregler och klassrumsrutiner som beslutats är tydliga för både elever, lärare och övrig personal. Detta gäller även för tillfällig personal.
- Se till att alla lärare och annan personal, även tillfällig sådan, tillämpar de gemensamma klassrumsrutinerna och ordningsregler som beslutats om på skolenheten. I detta ingår att rektorn, och/eller av rektorn utsedd person, följer upp enskilda lärares arbete med att skapa studiero. Detta kan ske genom lektionsobservationer och samtal med elever, lärare och annan personal. I detta ingår även att lärare vid behov får stöd, handledning och kompetenshöjande insatser.
- Rektorn varannan månad följer upp och utvärderar hur åtgärder som vidtas i arbetet för att skapa trygghet och studiero fungerar. I samband härmed tar rektor också ställning till om andra eller kompletterande åtgärder behövs samt beslutar i sådana fall om sådana. Rektorn ska dokumentera denna uppföljning, analys och eventuella beslut om utvecklingsåtgärder.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens tidigare beslut*

Vid Skolinspektionens regelbundna tillsyn under våren 2019 konstaterades att alla elever inte tillförsäkrades en skolmiljö som präglades av studiero. Tillsynen visade att undervisningen i flera klasser stördes exempelvis av andra elever som pratade, skrek eller sprang runt i klassrummen vilket gjorde att eleverna fick svårt att arbeta med skolarbete. Framförallt brast studieron när eleverna undervisades av vikarier, vilket var vanligt förekommande, men förekom även när eleverna undervisades av ordinarie lärare. I beslut den 19 juni 2019 förelade Skolinspektionen Göteborgs kommun att vidta åtgärder för att bland annat se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I Skolinspektionens beslut angavs att Göteborgs kommun senast den 31 oktober 2019 skulle vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna samt att senast samma dag inkomma till Skolinspektionen med en skriftlig redovisning av vidtagna åtgärder.

Huvudmannens redovisade åtgärder

I den redovisning som inkom till Skolinspektionen den 28 oktober 2019 uppger huvudmannen att flera åtgärder har vidtagits för att komma tillrätta med studieron. Huvudmannen skriver att alla klasslärare har haft samtal med eleverna om vad som förväntas och hur eleverna ska agera om det inte fungerar när ordinarie lärare är frånvarande. Denna åtgärd beskriver huvudmannen har lett till att eleverna har en större medvetenhet om deras eget ansvar för att skapa studiero. En annan åtgärd är att rektorn har identifierat i vilka klasser som det har varit problem med att skapa studiero i, vid klasslärarens frånvaro, och utifrån det är en handlingsplan upprättad där en åtgärd är att annan ordinarie personal vikarierar vid ordinarie klasslärares frånvaro. Vidare anges i redovisningen att biträdande rektor under höstterminen ska genomföra en kartläggning av den fysiska lärmiljön och att en handlingsplan kommer att tas fram utifrån den. En annan insats som genomförts, enligt redovisningen, är "Skolprat" som innebär att flera professioner från elevhälsan har haft gruppsamtal i klasser under en treveckorsperiod, i syfte att kartlägga elevernas upplevelse av trivsel och studiero men även för att möjliggöra för klassen att själva utveckla sitt arbete med förbättrad trivsel och studiero. Huvudmannens redovisning anger att samtliga klasser som haft "Skolprat" har vittnat om förbättrad studiero. Kartläggningen av den fysiska lärmiljön och tillhörande handlingsplan beräknades vara klar i mitten av december 2019 och vid tidpunkten för redovisningen är inte resultatet av den elevenkät som genomförts med elever i årskurs 2 och 5 sammanställd. Huvudmannen bedömer att skolenheten har vidtagit tillräckliga åtgärder för att bristen ska anses vara avhjälpt.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

I intervju med elever vid Skolinspektionens uppföljningsbesök framkommer att det finns flera klasser och årskurser, både på låg- och mellanstadiet, som fortfarande inte har studiero. För vissa klasser brister studieron någon gång ibland men för andra störs den flera gånger om dagen. Elever i låg- och mellanstadiet beskriver att andra elever stör undervisningen genom att de viskar och pratar, skriker och puttas på lektionerna och att de då inte kan koncentrera sig. Det förekommer även att elever springer omkring i klassrummet, ålar sig på golvet, stör genomgångar genom att plinga på instrument och att elever byter platser, så att elever som inte ska sitta tillsammans ändå gör det, vilket leder till att det blir högljutt och att det leder till att även andra elever i klassen börjar prata. För någon elev händer det att studieron brister endast ibland och andra elever beskriver att studieron brister någon gång varje dag, under en halv lektion, eller att det brister hela tiden. En elev i mellanstadiet beskriver att det i hans klass för det mesta är ganska stökigt på lektionerna. Det handlar om tre till fyra lektioner av fem, berättar eleven. Enligt eleven är det framförallt i några ämnen som det alltid är stökigt på lektionerna. Eleven säger även att de har nya lärare hela tiden, att de nya lärarna inte vet vilka regler som finns på skolan samt att reglerna inte fungerar med de nya lärarna. Eleverna säger att lärarna säger till eleverna som stör men att eleverna ändå fortsätter med det störande beteendet. En elev berättar att lärarna bara ibland säger till eleverna som stör och en annan elev ger som exempel att en elev i klassen säger "håll käften" till läraren när läraren säger till eleven som stör undervisningen, och därefter fortsätter med beteendet. Elever säger att det är svårt att jobba och lära sig saker när det blir pratigt och en elev beskriver att hen blir stressad av att det är stökigt på lektionerna och att hen inte hinner göra klart sina uppgifter, ibland får eleven göra klart hemma. Det finns även elever som beskriver att studieron är bra och att de kan koncentrera sig på skolarbetet.

I intervju med lärare framkommer att det finns flera klasser, både på låg- och mellanstadiet, där studieron fortfarande brister och att studieron i vissa klasser försämrats, exempelvis på grund av lärarbyten eller omorganisering av elevgrupper. Lärarna beskriver att det finns klasser som har studiero, framförallt klasser där det funnits en stabilitet och där lärare har lärt känna sina elever, men även att det finns klasser, både på låg- och mellanstadiet, där studieron brister och att elever stör undervisningen och även "sätter igång" övriga elever. Flera lärare säger att det finns ett flertal elever med stödbehov vilket påverkar studieron negativt och även att studieron fungerar sämre när eleverna undervisas av nya och icke ordinarie lärare. En lärare säger att studieron i en klass har blivit bättre men att eleverna under höstterminen har fått nya lärare i några ämnen där det har blivit rörigare och att lärare

exempelvis kan sätta ihop elever fel vilket påverkar studieron negativt. Läraren säger även att eleverna i klassen har signalerat att de inte får tillräckligt med hjälp av läraren i ett av dessa ämnen. Några lärare beskriver att studieron har blivit sämre i några klasser såväl i låg- som mellanstadiet, till exempel på grund av kommande och redan genomförda omorganisationer av elevgrupper, och några lärare säger att studieron har blivit bättre. I en klass har även elevers föräldrar reagerat på att studieron har försämrats. En lärare säger att studieron i hans klass har varit sådär, men börjar bli bättre, och att flera elever har svårigheter att fokusera och koncentrera sig i klassrummet samt att elever har varit utåtagerande och att våld har förekommit.

Även i intervju med elevhälsan bekräftas att det fortfarande finns klasser både på låg- och mellanstadiet som inte har studiero. Elevhälsan säger att det är svårt att säga hur studieron generellt ser ut på skolan och att det saknas en bild av samtliga elevers upplevelse av studiero. Elevhälsan berättar att studieron i ett par klasser, en på låg- och en på mellanstadiet, har blivit sämre under höstterminen och att elever som har svårigheter med attityd och koncentration, har fått större problem än tidigare. Elevhälsan tillägger att stabila lärare är anställda vilket gör att man är på tillbaka på rätt väg. Elevhälsan säger även att det gjorts omflyttningar av elever i en av årskurserna på mellanstadiet, på grund av bristande studiero där andra insatser inte gav resultat, och att de nya lärarna som har tillträtt i december kommer att fånga upp situationen. Vidare berättar elevhälsan att studieron även brister i en klass på lågstadiet där det är många elever i klassen, eleverna är oroliga och går ut och in ur klassrummet. Elevhälsan säger även att eleverna har svårt att få in skolrutiner och att eleverna inte är snälla mot varandra. Klassen hade svårigheter redan föregående läsår. De berättar att skolan nu ska fördela om eleverna i årskursen vilket skapar oro i de övriga klasserna i årskursen samt hos vårdnadshavarna. Elevhälsan berättar även att studieron har blivit bättre i en klass, där det tidigare var oroligt, på grund av att klassen fick en extra resurs. Resursen är dock inte kvar i klassen efter årsskiftet.

I intervju med rektorn bekräftas att det fortfarande finns klasser som inte har studiero. Rektorn säger att studieron varierar mellan olika klasser men att det inte är fler klasser som inte har studiero än tidigare, samt att skolan har vidtagit åtgärder i de klasser där det har varit oroligt, exempelvis "Skolprat" och att personalen haft samtal med eleverna om vad som gör att de upplever att de inte har studiero på lektionerna. Vidare säger rektorn att det i en årskurs i mellanstadiet har gjorts omgrupperingar vilket har lett till att studieron för elever i vissa klasser har blivit sämre. Hon säger även att det finns flera elever som är i behov av stödinsatser och att specialpedagogen kommer att hjälpa dem. Rektorn säger att eleverna har mognat lite och att hon tror att studieron kommer att bli bättre. Rektorn har fått till sig att det finns några lärare på

skolan som har svårigheter med ledarskapet i klassrummet, och med att skapa studiero, vilket hon har samtalat med specialpedagogerna om som ger stöttning i ledarskap och bemötande till de lärare som är i behov av det.

I intervju med rektorn framgår även att skolan så långt som möjligt försöker att undvika vikarier i alla klasser men att rektorn inte har identifierat några specifika klasser där detta är särskilt viktigt samt att någon handlingsplan om detta inte är framtagen. Rektorn berättar att den handlingsplan för att skapa studiero i vissa klasser som huvudmannen anger i redovisningen inte är framtagen. Hon säger att skolan så gott det går försöker se till att ordinarie lärare eller resurspersonal ska undervisa klasser istället för vikarier som eleverna inte känner. Vidare har rektorn inte, som anges i redovisningen, identifierat vilka klasser insatsen gäller utan menar att det är en generell åtgärd som omfattar alla klasser på skolan.

Av intervjuer framgår att en handlingsplan utifrån elevernas fysiska arbetsmiljö har arbetats fram av den föregående biträdande rektorn men att rektorn och elevhälsan inte har tagit del av den. Rektorn berättar att skolans tidigare biträdande rektor, inom ramen för sin rektorsutbildning, arbetade med att ta fram en handlingsplan utifrån den fysiska lärmiljön. Denna handlingsplan har rektorn inte fått ta del av än men hon ska fråga den tidigare biträdande rektorn om hon kan få ta del av den. Rektorn säger även att de har arbetat med ljudnivån i klassrummen genom ett maxantal av elever i respektive rum. Elevhälsan berättar att de under hösten 2019 har varit delaktiga i arbetet med den fysiska lärmiljön där elevhälsan har samlat in vad lärare i samtliga årskurser tänker om sina klassrum, eftersom det fysiska rummet hänger samman med studieron. Materialet ska sammanställas och vid tidpunkten för intervjun hade elevhälsan inte sett något sammanställt resultat. Elevhälsan säger att det är svårt att säga om arbetet har gett någon effekt, de ser förbättringar i vissa klasser men inte i andra. Arbetet har lett till att man tänker på hur elever placeras och att lärarna kan diskutera med varandra och lära sig utifrån det. Elevhälsan tror att handlingsplanen utifrån kartläggningen var klar i december 2019 men de har inte tagit del av den vid tidpunkten för Skolinspektionens besök i januari 2020.

I intervjuer med elevhälsa, rektorn och lärare framgår att elevhälsan har haft "Skolprat" i utvalda klasser, att arbetet har gett positivt resultat i dessa klasser samt att insatsen kommer att fortsätta med fler klasser. Elevhälsan berättar att de haft insatsen "Skolprat" i fyra klasser, en klass innevarande läsår och tre klasser under läsåret 2018/19, vilket även bekräftas av lärare och rektorn. Elevhälsan beskriver att under "Skolprat" har de träffat eleverna i mindre grupper vid flera tillfällen och utgått från frågeställningar som klassens lärare har haft, exempelvis relationer eller studiero, samt det som har kommit upp.

När insatsen är slut görs en utvärdering för att se om insatsen gett någon effekt. Elevhälsan säger att "Skolprat" har lett till att klassrumsklimatet har förbättrats och att kränkningar har upptäckts. Utifrån vad elevhälsan har sett i klasserna har återkoppling och feedback getts till lärarna exempelvis kring rutiner och struktur. Vidare säger elevhälsan att insatsen har haft lite olika fokus i de olika klasserna och att relationer indirekt påverkar studieron. De säger vidare att arbetet med "Skolprat" har varit mer reaktivt än proaktivt eftersom de har gått till de klasser där det funnits problem, men de vill utveckla metoden för att kunna arbeta mer i förebyggande syfte. Elevhälsan säger att "Skolprat" har varit positivt för eleverna och att det har lett till att eleverna vet vilka elevhälsan är, att de får lättare att söka upp elevhälsan och att eleverna vet att de är lyssnade på samt att personella behov framkommit. Lärarna säger att studieron är bättre i de två klasser som de känner till har haft "Skolprat". Skolan har även enligt lärarna hittat och anställt nya lärare vilket gjort att det är mer stabilt och stor skillnad i de två klasserna. Även rektorn berättar att elevhälsan har haft "Skolprat" vilket innebär att elevhälsan har pratat med klasserna om trygghet, studiero och trivsel. Rektorn säger också att arbetet med "Skolprat" har följts upp, att de har sett resultat av arbetet och att "Skolprat" kommer att fortsätta med fler klasser under läsåret. Ingen av de intervjuade eleverna känner till elevhälsans insats "Skolprat".

Rektorn säger att den enkät som genomförts under hösten 2019, med elever i två av årskurserna, visade att de flesta elever i årskurserna hade studiero. Dock, säger rektorn, saknas en bild av samtliga elevers upplevelse av studiero. Elevhälsan säger i intervju att de inte har tagit del av resultatet från elevenkäten som genomförs med elever i två av årskurserna.

I samband med kommunikering av protokoll efter Skolinspektionens uppföljningsbesök redovisar huvudmannen att rektorn, tillsammans med elevhälsan, har påbörjat flera åtgärder i syfte att främja studieron men att något resultat av dessa inte kan ses än. Enligt yttrandet följer utbildningschef och rektorn regelbundet upp arbetet med att skapa studiero.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljningen av tillsynen

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns klasser, både på låg- och mellanstadiet, som inte har studiero och där undervisningen störs exempelvis av att elever pratar, springer omkring i klassrummet eller byter plats med varandra, vilket leder till att det blir högljutt på lektionerna. För vissa klasser

brister studieron någon gång ibland men för andra störs den flera gånger om dagen. Även om det gjorts åtgärder och insatser i syfte att förbättra studieron, och att dessa också gett resultat i vissa klasser, är det fortfarande klasser både på låg- och mellanstadiet som inte har studiero. Huvudmannen har i redovisningen till Skolinspektionen angett vilka åtgärder som ska ha vidtagits för att komma tillrätta med bristen på studiero. En åtgärd är "Skolprat". Enligt utredningen har "Skolprat" genomförts i fyra klasser, varav en klass under läsåret 2019/20, vilken har lett till en ökad studiero i dessa klasser. En annan åtgärd som huvudmannen anger är att en kartläggning av och handlingsplan avseende elevernas fysiska arbetsmiljö ska tas fram. En sådan handlingsplan har arbetats fram under höstterminen 2019 men varken rektorn eller elevhälsan har tagit del av den. Vidare anger huvudmannen att rektorn ska identifiera vilka klasser som det är oroligt i då de har vikarier, samt att rektorn ska upprätta en handlingsplan runt vikariesituationen. Utredningen visar att rektorn inte har identifierat några sådana klasser eller tagit fram en handlingsplan utifrån det, även om rektorn säger att skolan försöker att undvika vikarier så mycket som möjligt i alla klasser. Alla åtgärder som skulle ha vidtagits enligt huvudmannen har alltså inte vidtagits och Skolinspektionen konstaterar att de åtgärder som genomförts inte har varit tillräckliga för att säkerställa att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Det faktum att rektorn heller inte har en sammantagen bild av samtliga elevers upplevelse av studiero innebär att skolan inte har ett tillförlitligt resultat och möjlighet att följa upp och se om de insatser som genomförts har fått avsedd effekt. Att elever inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero kan försvåra deras möjligheter att nå målen för utbildningen och att utvecklas så långt som möjligt. Skolinspektionen ser allvarligt på bristen och förutsätter att huvudmannen nu vidtar kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med denna brist.

Motivering till val av verktyg

Göteborgs kommuns verksamhet vid Karl Johansskolan F-6 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och

dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp skolenhetens kunskapsresultat i de årskurser och ämnen där det finns kunskapskrav.
- Rektorn ska följa upp samtliga elevers upplevelse av trygghet och studiero.
- Rektorn ska, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera dessa.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa samt se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionens tidigare beslut

Vid Skolinspektionens tillsyn under våren 2019 konstaterades att rektorn inte följde upp skolenhetens samlade resultat, eller arbetet med trygghet och studiero för samtliga elever, och utifrån en analys fattade beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla undervisningen. Tillsynen visade att rektorn följde upp enskilda elevers kunskapsresultat och att arbetet med trygghet och studiero följdes upp i två av skolenhetens årskurser, men att resultaten inte följdes upp och analyserades på en aggregerad nivå. I beslut den 19 juni 2019 förelade Skolinspektionen Göteborgs kommun att vidta åtgärder för att bland annat se till att rektorn följde upp skolenhetens resultat med utgångspunkt i de nationella målen och att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera dessa, samt att planera och genomföra utvecklingsåtgärder. Planeringen och åtgärderna skulle dokumenteras. I Skolinspektionens beslut angavs att Göteborgs kommun senast den 31 oktober 2019 skulle vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna samt att senast samma dag inkomma till Skolinspektionen med en skriftlig redovisning av vidtagna åtgärder.

Huvudmannens redovisade åtgärder

I huvudmannens redovisning som inkom den 28 oktober 2019 framkommer att rektorn använder Göteborgs kommuns gemensamma mallar för utvärdering, uppföljning, analys och utveckling och att sammanställning sker i ett årshjul. Huvudmannen anger att skolans personal i juni 2019 följt upp och analyserat resultaten från föregående läsår och att utvärderingen låg till grund för innevarande läsårs prioriterade utvecklingsområden. I redovisningen anges att prioriterade utvecklingsområden är implementering av digitala verktyg i syfte att ge eleverna större inflytande i undervisningen, och därigenom bli mer delaktiga i sitt eget lärande, och fortsatt arbete med trygghet och studiero. Redovisningen anger att insatta åtgärder resulterat i att rektorn nu följer upp skolenhetens resultat och utifrån en analys av dessa fattar hon strategiska beslut för att utveckla utbildningen. Huvudmannen bedömer att skolenheten har vidtagit tillräckliga åtgärder för att bristerna ska anses vara avhjälpda.

*Skolinspektionens uppföljningsbesök*Arbetet med att följa upp trygghet och studiero

I intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framkommer att det fortfarande inte finns ett resultat av samtliga elevers upplevelse av trygghet och studiero, utan att uppföljning enbart sker i årskurserna 2 och 5. I intervjuerna med rektorn, lärare och elevhälsan framkommer också att det inte råder enighet i vilka utvecklingsområden som rektorn har fattat beslut om. Såväl rektorn, elevhälsa som lärare säger att det inte finns något resultat av samtliga elevers upplevelse av trygghet och studiero. Rektorn, lärare och elevhälsan säger att elevenkäter genomförs med elever i årskurserna 2 och 5. Elevhälsan säger att de inte är delaktiga i arbetet med elevenkäten, och att de heller inte har sett något resultat från den, samt att det var länge sedan enkäten genomfördes. Elevhälsan säger att skolsköterskan har hälsosamtal med samtliga elever i årskurs 4 där hen pratar med eleverna om hur det är i klassen och att hen utifrån det gör en sammanställning som återkopplas till elevhälsan, exempelvis om hur eleverna känner i vissa ämnen. Elevhälsan säger att det utvecklingsområde som rektorn fattat beslut om är trygghet och studiero, vilket även rektorn bekräftar. Lärarna säger att det inte finns några beslutade utvecklingsområden förutom normprojektet som ligger kvar sedan tidigare läsår. Elevhälsan säger också att lärarna försöker att analysera sina elever på gruppnivå för att prata om vad de behöver för att alla ska få studiero. Lärarna säger att personalen diskuterar elevers upplevelse av studiero på klasskonferenser.

Arbetet med att följa upp skolenhetens kunskapsresultat

I intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer att det görs viss uppföljning av elevers resultat, till exempel när det gäller resultat av nationella prov i årskurs 3, men att ett systematiskt arbete med att följa upp elevernas kunskapsresultat saknas. Lärarna berättar att de innan sommarlovet tittat på de nationella proven i årskurs 3 och att de försökt att göra analyser, till exempel såg de att vissa elever hade svårt med vissa delar i matematiken vilket resulterade i att lärarna beslutade att tidigarelägga de delarna till årskurs 2. Lärarna säger vidare att de behöver förbättra sin kompetens i att göra analyser vilket de lyft till rektorn. Lärarna säger att det inte finns något systematiskt arbete på skolan med att följa upp elevernas kunskapsresultat. En av representanterna för elevhälsan säger att hen gått igenom resultaten för varje klass i lågstadiet och att de har tittat på vilka enskilda elever som behöver stöttning. Det har visat att det eventuellt är många elever som behöver stöd. Representanten ger även som exempel att det noterats att det finns flera elever som inte kan ett visst moment i matematik och att lärarna behöver lägga mer fokus på det. Representanten säger att hen lämnar sammanställningarna till rektorn men hen är osäker om på vilket sätt dessa tas om hand av rektorn. Representanten säger även att de på nationella prov i årskurs 3 kan se förändringar och att de tror att det har lett till att lärarna fokuserar mer på textskrivning, punkt och stor bokstav. En annan representant säger att hen inte riktigt har hittat hur hen ska göra och vem hen ska vända sig till avseende mellanstadieelevernas resultat. Hen säger att hen har tittat exempelvis på årskurs 6 resultat men att det inte finns något strukturerat arbete, gemensamma analyser eller någon långsiktighet. Representanten säger vidare att de har snuddat vid att arbeta med analyser av elevernas resultat men att de inte har nått dit.

I intervju med rektorn framkommer att det inte finns något systematiskt kvalitetsarbete men att det har genomförts viss uppföljning av elevers kunskapsresultat, såsom resultat av de nationella proven i årskurs 3. Det framkommer även att rektorn beslutat om att alla lärare ska fylla i matriserna samt studiero som utvecklingsområden. Rektorn berättar att det inte finns något systematiskt kvalitetsarbete på skolenheten eftersom hon inte har fått några mallar från grundskoleförvaltningen, men att verksamhetsutvecklare kan ta fram elevernas kunskapsresultat. Rektorn säger att skolan har använt sig av de obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1 och att de har tittat på resultaten av de nationella proven i årskurs 3 samt att resultaten dokumenteras i bedömningsmatriserna på Hjärntorget. Rektorn säger att kunskapsresultaten för årskurs 6 följs upp på betygskonferens där hon deltar och att lärarna också samlas i slutet av terminen för att diskutera resultaten. Hon säger att hon skickar ut frågor till lärarna om varför resultatet blev som det blev och om vad deras analys kommer fram till. Rektorn säger vidare att hennes uppfattning är

att det finns utvecklingsområden avseende att elever med stödbehov i årskurs 6 behöver ges ytterligare stöttning för att öka måluppfyllelsen. Rektorn säger att de utvecklingsområden som hon har fattat beslut om, utifrån analyser av elevernas resultat, först och främst är att lärare ska fylla i matriserna och att det ska vara en röd tråd som är gemensam för alla. Hon säger vidare att även studiero är ett beslutat utvecklingsområde samt att det finns en plan för digitalisering och att alla elever nu har tillgång till digitala verktyg. Rektorn säger även att hon i verksamhetsplanen har beskrivit olika utvecklingsområden.

Skolinspektionen har i samband med uppföljningen begärt in skolenhetens senaste systematiska kvalitetsarbete samt gett rektorn möjlighet att inkomma med dokumentation som visar på att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenheten.

Huvudmannen har i samband med kommunikering av protokoll inkommit med dokumentet "Verksamhetsuppföljning 2019". I dokumentet framgår ingen sammanställning av elevernas måluppfyllelse utan endast en generell beskrivning att eleverna under läsåret har haft en god måluppfyllelse och att eleverna visat en positiv utveckling i de flesta ämnen. Resultat av elevernas upplevelse av trygghet och studiero saknas. Vidare framgår av verksamhetsuppföljningen att verksamhetens mål har varit "Normpilotsarbete", "implementering av digitala verktyg" samt "att alla elever ska få godkänt betyg i alla ämnen". De åtgärder som anges är "Normlyftet", "En-till-en datorer till eleverna 4-6" och "Tidigare insatser inom matematik och svenska". Vidare förtydligar rektorn i samband med kommunikeringen att det finns ett system för uppföljning av verksamhetens resultat men att personalen ännu inte har kommit igång med det fullt ut.

I synpunkter på kommunicerat protokoll skriver huvudmannen att rektorn har fått i uppdrag att skyndsamt sammanställa skolans kunskapsresultat och resultat av skolans arbete med trygghet och studiero. Huvudmannen skriver att lärare, elevhälsa och övrig personal den 15 juni 2020 kommer att analysera resultaten på klassnivå samt på årskurs- och skolnivå, och utifrån det kommer rektorn att fatta beslut om utvecklingsåtgärder. Dessa ska enligt huvudmannen rapporteras till utbildningschef senast den 31 augusti 2020. Rektorn kommer även att följa upp samtliga elevers upplevelse av trygghet och studiero i samtliga klasser genom enkäter. Resultatet av dessa kommer att sammanställas och analyseras och utifrån det kommer rektorn att fatta beslut om utvecklingsåtgärder.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för skolans resultat och för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljningen av tillsynen

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolenheten som grundar sig på en sammanställning av elevernas kunskapsresultat och måluppfyllelse samt resultat av arbetet med trygghet och studiero. Uppföljningar avseende elevers upplevelse av trygghet och studiero görs endast med elever i två årskurser vilket inte ger ett tillräckligt underlag och möjliggör inte heller att se progression i enskilda årskurser eller klasser, i syfte att följa upp om insatta åtgärder gett avsedd effekt. Att skolenheten inte har ett tillräckligt underlag försvårar också arbetet med att sätta in åtgärder på rätt plats. Det faktum att det fortfarande finns klasser både i låg- och mellanstadiet som inte har studiero kan vara en effekt av ett bristande kvalitetsarbete. Det finns dock inslag av ett systematiskt arbete med att följa upp delar av elevers resultat, till exempel av obligatoriska bedömningsstöd och nationella prov då det framkommit att elever saknar kunskaper i vissa moment vilket lett till att undervisningen förändras för att komma tillrätta med det. Dock är inte dessa resultat ett tillräckligt underlag som visar om eleverna har uppnått aktuella kunskapskrav för respektive årskurs. Utan en sammanställning av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen i de årskurser där det finns kunskapskrav har inte rektorn ett tillräckligt underlag för att fatta beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla utbildningen. Det faktum att lärare, elevhälsa och rektorn anger att skolan har olika utvecklingsområden för läsåret tyder på att det systematiska kvalitetsarbetet inte är ett arbete där lärare och övrig personal är tillräckligt delaktiga. Även om huvudmannen påbörjat ett arbete och har en planering för hur arbetet kommer att genomföras i slutet av detta läsår innebär inte det att det vid tidpunkten för uppföljningen finns ett dokumenterat systematiskt kvalitetsarbete som lever upp till författningarnas krav.

Motivering till val av verktyg

Göteborgs kommuns verksamhet vid Karl Johansskolan F-6 uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande***Grundläggande förutsättningar för skolenheten****Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den totala undervisningstiden för varje elev ska vara minst 6890 timmar. (10 kap. 5 § skollagen)

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens tidigare beslut*

Vid Skolinspektionens beslut i juni 2019 konstaterades att eleverna inte gavs sin garanterade undervisningstid i alla ämnen. Tillsynen visade att det fanns elever i en årskurs som inte hade fått tillräckligt med undervisningstid i ämnet musik och att rektorn inte hade en fullgod planering för hur eleverna skulle kompenseras för det.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Huvudmannen, Göteborgs kommun, uppger i sin redovisning att skolenheten följer den timplan som Göteborgs kommun har beslutat om och att den undervisningstid som fallit bort har kompensrats genom att rektorn redan under vårterminen 2019 har lagt ut extra lektionstillfällen i ämnet musik. Redovisningen anger vidare att rektorn i samtal med lärare har följt upp att den planerade undervisningen har utförts och att samtliga elever har fått den garanterade undervisningstiden i musik. Huvudmannen bedömer att skolenheten har vidtagit tillräckliga åtgärder för att bristen ska anses vara avhjälpd.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

I intervju med rektorn framkommer att eleverna inte ges minst den garanterade undervisningstiden i flera ämnen. Rektorn säger att en hel del musiklektioner ställdes in föregående läsår men att hon anser att skolan har rättat till bristen med att eleverna inte hade fått tillräckligt med undervisningstid i musik

föregående läsår. Eleverna har, enligt rektorn, kompenserats för den uteblivna undervisningen genom att de under höstterminen 2019 har fått utföra de moment som skulle genomförts vid de inställda lektionerna. På fråga från Skolinspektionen om eleverna fått utökade undervisningstimmar i musik, för att kompensera för den uteblivna undervisningen, svarar rektorn dock att eleverna inte har fått fler undervisningstimmar. Rektorn säger att skolan kommer att behöva kompensera eleverna för den uteblivna musikundervisningen under vårterminen 2020. Rektorn berättar även att lektioner både i hem- och konsumentkunskap och franska har ställts in under innevarande läsår. Hon säger att elever som har franska har fått undervisning i ämnet sedan september och att hon måste titta på möjligheten att kompensera eleverna för de lektionstillfällen som uteblivit under början av höstterminen 2019. I hem- och konsumentkunskap har lektioner ställts in på grund av att undervisande lärare varit sjukskriven samt som en följd av ett läckage i undervisningssalen. Rektorn säger att hon undersökte om eleverna istället kunde få hem- och konsumentkunskapsundervisning på en närliggande skola men det gick inte att lösa. Totalt har eleverna i hem- och konsumentkunskap missat en lektion per vecka, á 80 minuter, i 8 veckor. Rektorn säger att undervisande lärare i hemkunskap har lovat att eleverna ska få ta igen sina undervisningstimmar på eftermiddagarna, efter skoltid, men att hon inte har hunnit titta på det än. Rektorn säger även att lärare i naturorienterade ämnen (NO) under delar av höstterminen 2019 undervisat eleverna i årskurs 6 i ämnet teknik, vilket även bekräftas i intervju med elever. Enligt rektorn har eleverna haft undervisning i teknik fram tills höstlovet och därefter i NO.

Rektorn berättar att schemalaggningsen görs utifrån den timplan som grundskoleförvaltningen i Göteborgs kommun har tagit fram och att schemat läggs utifrån den. Hon säger att elever i lågstadiet får mer undervisningstid än den minst garanterade men att eleverna på mellanstadiet får exakt det antal timmar som timplanen anger. Vidare berättar rektorn att hon följer upp undervisningstiden genom skolans administratör, som meddelar henne om lärare är sjuka eller frånvarande, och att eleverna då inte missar undervisning eftersom vikarier sätts in. Hon säger även att undervisande lärare alltid har en planering för sina lektioner så att det finns material till vikarier.

I samband med kommunikering av protokoll från Skolinspektionens uppföljningsbesök inkom huvudmannen med information att den biträdande rektorn fått i uppdrag av utbildningschefen att kartlägga i vilka ämnen som eleverna i respektive årskurs behöver kompenseras för utebliven undervisningstid. Utifrån kartläggningen har schemat, enligt huvudmannen, justerats för att eleverna ska få den garanterade undervisningstiden i hem- och konsumentkunskap, musik, franska och NO. Eleverna ska exempelvis kompenseras genom hem- och konsumentkunskapsundervisning i helklass,

istället för halvklass, samt ges NO-undervisning på den tid där eleverna skulle ha läst teknik. Huvudmannen bedömer att alla elever kommer att få sin garanterade undervisningstid i samtliga ämnen innan slutet av årskurs 3 respektive årskurs 6.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6890 timmar. Enligt skolförordningen ska undervisningen i ämnet musik omfatta 80 undervisningstimmar under mellanstadiet. I skolförordningen framgår även att undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska omfatta 36 undervisningstimmar i låg- och mellanstadiet. I ämnet språkval ska undervisningen omfatta 48 undervisningstimmar och i naturorienterande ämnen 193 undervisningstimmar under mellanstadiet (se bilaga till skolförordningen [2011:185], Timplan för grundskolan).

Skolinspektionens bedömning vid uppföljningen av tillsynen

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektorn, vid tidpunkten för uppföljningsbesöket i verksamheten i januari 2020, fortfarande inte sett till att eleverna ges minst den garanterade undervisningstiden i alla ämnen. Skolinspektionens uppföljning visade att rektorn inte hade kompenserat de elever som missat musikundervisning under föregående läsår. Dessutom visade uppföljningen att undervisningstimmar i fler ämnen (hem- och konsumentkunskap, franska och NO) uteblivit, och att rektorn inte hade en fullgod planering för hur eleverna skulle kompenseras för det. Efter uppföljning kunde Skolinspektionen således konstatera att de brister som påpekades i beslutet den 19 juni 2019 kvarstod.

Som utvecklas nedan har huvudmannen, efter Skolinspektionens besök, vidtagit åtgärder för att avhjälpa de konstaterade bristerna. Av skäl som anges nedan har Skolinspektionen beslutat att avstå från att ingripa när det gäller denna brist.

Motivering till val av verktyg

Som framgår ovan uppfyllde Göteborgs kommuns verksamhet vid Karl Johansskolan F-6, vid tidpunkten för Skolinspektionens uppföljningsbesök, inte de krav som följer av gällande föreskrifter eftersom eleverna inte gavs minst den garanterade undervisningstiden i flera ämnen. Därefter har dock huvudmannen inkommit med en kompletterande redovisning i vilken anges att eleverna ska kompenseras för utebliven undervisningstid i de aktuella ämnena innan vårterminen är slut och i vilken huvudmannen exemplifierat hur

denna kompensation ska gå till. De åtgärder som huvudmannen beskriver i kompletteringen framstår som relevanta för att avhjälpa den konstaterade bristen. Annat har inte framkommit än att huvudmannen genomfört det som beskrivs och också avser att genomföra de åtgärder som kvarstår. Mot bakgrund av detta får huvudmannen anses ha vidtagit nödvändig rättelse och Skolinspektionen avstår därför från ingripande gällande denna brist.

Betygsättning i årskurs 6 höstterminen 2019

I samband med Skolinspektionens uppföljning framkom signaler om att samtliga elever i årskurs 6 hade fått betyg på felaktiga grunder, vilket föranledde Skolinspektionen att även granska skolans betygsättning i nedan angivna ämnen för höstterminen 2019. Skolinspektionen kan konstatera att betygsättningen i naturorienterade ämnen (NO) och samhällsorienterade ämnen (SO) under höstterminen 2019 inte genomfördes enligt författningarnas krav eftersom eleverna i årskurs 6 inte fick betyg trots att undervisning skett. Dock så har rektorn i februari 2020 reviderat elevernas betyg så att eleverna fått betyg i nämnda ämnen utifrån det underlag som finns. Huvudmannen har uppgett att huvudmannen och rektorn säkerställt att betygsättningen nu sker på ett korrekt och rättssäkert sätt enligt författningarnas krav. Skolinspektionen lämnar därför betygsättningen avseende höstterminen 2019 utan åtgärd. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen och rektorn följer upp betygsättningen på skolan så att likartade brister inte uppstår igen.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Madeleine Olofsson

Föredragande utredare
Signerat av: Madeleine Olofsson

I ärendets slutgiltiga handläggning har även utredare Maria Lodmark, enhetsjurist Elisabeth Fogelberg samt avdelningsjurist Johan Kylenfelt medverkat.